

**Riktlinjer för handläggning och utförande av
bistånd enligt Socialtjänstlagen (SoL) och
insatser enligt Lag om stöd och service till vissa
funktionshindrade (LSS)**

Förkortningar

SoL = Socialtjänstlag (2001:453)

LSS = Lag (1993:387) om stöd och service till vissa den enskilde

HSL = Hälso- och sjukvårdslag (1982:763)

SFB = Socialförsäkringsbalken

Innehållsförteckning

Syftet med riktlinjer.....	7
Utgångspunkt för handläggning	7
Beslutanderätt enligt delegationsordning	7
Beslut	8
Tillsvidarebeslut och uppföljning	8
Tidsbegränsning av beslut	8
Ändring av gynnande beslut.....	8
Överklagande av beslut	9
Behov av tolk och kommunikationsstöd	10
Företrädare i form av god man/förvaltare	11
Egenvård.....	11
Övrigt.....	11
Personligt ombud	11
Tandvårdsintyg	12
Vård och omsorg.....	13
Målen för vård och omsorg	13
Socialnämndens ansvar för äldre.....	13
Värdighetsgarantin.....	13
Handläggningstider	13
Bedömning och beslut.....	14
Förenklad handläggning.....	14
Ansökan om bistånd inför flytt till annan kommun eller tillfällig vistelse i annan kommun.....	14
Omprovning/Uppföljning.....	15
Apoteksärenden	16
Avlösning i hemmet.....	17
Boendestöd	18
Bäddning	19
Dagverksamhet för personer med demenssjukdom	20
Dusch	21
Egenvård.....	22

TRELLEBORGS KOMMUN

Hjälp i/ur säng	24
Hjälp med på- och avklädning	25
Inköp	26
Korttidsvård	27
Ledsagning	28
Matdistribution av specialkost	29
Måltidshjälp	30
Måltidsservice	31
Personlig hygien	32
Promenad	33
Social samvaro	35
Städning inklusive fönsterputsning	36
Stöd till utförande av serviceinsatser	38
Särskilt boende	39
Särskilt boende – Parboendegaranti	40
Särskilt boende – Medboendegaranti	41
Telefontjänst	42
Tillsyn	43
Trygghetslarm	44
Tvätt	45
Växelvård	46
Övrigt vid daglig insats	47
LSS	48
Inledning för LSS	48
Bedömning av rätten till insats	48
Personkretsbedömning	48
Personkrets 1	49
Personkrets 2	49
Personkrets 3	50
Personer över 65 år	51
Förhandsbesked enligt 16 § LSS	51
INSATSER ENLIGT LSS	53
1. Rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS 9 § 1	53
2. Personlig assistans enligt LSS 9 § 2	53

TRELLEBORGS KOMMUN

Ålder	53
Personlig assistans och korttidsvistelse	54
Personlig assistans och daglig verksamhet	55
Personlig assistans och barnomsorg/skola	55
Personlig assistans och ersättning enligt SFB	55
Personlig assistans och egenvård/HSL	56
Personlig assistans och föräldraskap	56
Tillsyn och aktiverande/motiverande insatser	56
Personlig assistans och sjukhusvistelse	56
Tillfällig utökning av personlig assistans	57
Insatsens omfattning	57
Omprövning	58
3. Ledsagarservice enligt LSS 9 § 3	58
Ålder	59
Ledsagning vid semesterresa	59
Ledsagning vid habilitering och/eller rehabilitering	59
Insatsens omfattning	59
Uppföljning	60
4. Biträde av kontaktperson enligt LSS 9 § 4	60
Ålder	60
Insatsens omfattning	61
Uppföljning	61
5. Avlösarservice i hemmet enligt LSS 9 § 5	61
Insatsens omfattning	62
Uppföljning	62
6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 6	62
Korttidsvistelse vid behov av avlastning	63
Korttidsvistelse vid behov av miljöombyte och rekreation	63
Vuxna	63
Korttidsvistelse i form av lägvistelse	64
Korttidsvistelse och personlig assistans	64
Insatsens omfattning	65
Uppföljning	66
7. Korttidstillsyn för skolungdom över 12 år utanför det egna hemmet	

TRELLEBORGS KOMMUN

enligt LSS 9 § 7	66
Ålder	66
Insatsens omfattning	66
Beslutstid	67
Förbehåll	67
8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet enligt LSS 9 § 8	67
Ålder	67
Familjehem – utredning och medgivande	68
Insatsens omfattning	68
Uppföljning	68
9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt LSS 9 § 9	68
Bostad med särskild service	69
Ålder	69
Insatsens omfattning	70
Beslut	70
Uppföljning	70
Annan särskilt anpassad bostad, 9 § 9	70
Ålder	70
Insatsen omfattning	71
Övrigt om insatsen	71
10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig enligt LSS 9 § 10	71
Arbete och studier	71
Ålder	72
Omfattning	72
Beslutstid	72
Uppföljning	72
Individuell plan enligt LSS 10 §	72
Tillämpningsanvisning	73
Omfattning	73

Syftet med riktlinjer

Riktlinjerna utgår från Socialtjänstlagen (2001:453) och Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade och avser insatser för barn, ungdomar och vuxna. Riktlinjerna beskriver hur socialnämnden inom sitt ansvarsområde ska arbeta för att främja jämlikhet i levnadsvillkor, full delaktighet i samhällslivet för de personer som omfattas av lagarna samt bidra till medborgarnas ekonomiska och sociala trygghet.

Riktlinjerna förhåller sig till gällande lagar, aktuell rättspraxis, förarbeten till gällande lagar och bindande föreskrifter från Socialstyrelsen.

Syftet med riktlinjerna är att skapa ett enhetligt synsätt vid bedömning av behov samt att säkerställa god kvalitet i handläggning och utförande inom socialnämndens verksamhet. Riktlinjerna syftar även till att stödja handläggare vid deras individuella utredning, bedömning och beslut. Riktlinjerna ska även säkerställa att enskilda ska behandlas lika inför lagen oavsett handläggare samt att utförandet av beviljade insatser ska ske på ett likvärdigt sätt. För vissa insatser anges socialnämndens ambitionsnivå i riktlinjerna.

Riktlinjerna är vägledande och gäller aldrig utan undantag. En helhetsbedömning av den enskildes totala situation måste alltid göras i varje enskilt fall. Verksamheten ska bygga på respekt för människornas självbestämmanderätt samt integritet och ytterst är det alltid den enskildes individuella behov av stöd och hjälp som är avgörande vid bedömning om beslut och utförande av insats.

Utgångspunkt för handläggning

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. En ansökan om insats/bistånd ska alltid avslutas med ett beslut.

Handläggningstider för SoL framgår i riktlinjerna under rubriken handläggningstider. För LSS gäller att utredningstiden ej får överstiga 4 månader.

Beslutanderätt enligt delegationsordning

Det finns olika nivåer för beslutanderätt i delegationsordningen för socialnämnden i Trelleborgs kommun. Av gällande delegationsordning framgår vilka nivåer som gäller för beslutanderätt. Beslut utöver normalnivån som finns angivet för vissa insatser i

TRELLEBORGS KOMMUN

riktlinjerna ska fattas av förste handläggare.

Vid första ansökan gällande insatser för barn ska ärendet alltid föredras för förste handläggare innan beslut oavsett nivå för delegation.

Beslut

Tillsvidarebeslut och uppföljning

Grunden är att alla beslut om insats gäller tillsvidare men i beslutet ska tid för uppföljning anges enligt vad som är angivet i riktlinjerna för respektive insats.

Tidsbegränsning av beslut

Tidsbegränsning av beslut får ske när särskilda skäl föreligger men det ska övervägas i varje enskilt fall om det är nödvändigt att begränsa ett besluts giltighetstid. Särskilda skäl kan anses föreligga när behovet av insatsen kan variera över tid samt då behovet är svårbedömt eller när tillräcklig utredning saknas vid tidpunkten för beslutet. Till exempel är det mindre befogat med en tidsbegränsning i beslut där det inte kan förutses någon förändring av behovet inom överskådlig tid.

Uppföljning av tidsbegränsat beslut måste göras innan tiden för beslutet löper ut då insatsen annars upphör att gälla. Utförare kan inte fortsätta utförandet av insats efter att datum för tidsbegränsning passerats. Om utförare är osäker kring om insatsen upphört eller saknar nytt beslut måste utförare kontakta handläggare.

Om det efter att tidsbegränsningen löpt ut fortfarande föreligger behov av insatser ska omprövning göras av handläggare och nytt beslut fattas om eventuellt fortsatt insats. Omprövningen avser det befintliga beslutet och vill den enskilde ansöka om ytterligare insatser måste den enskilde inkomma med en ny ansökan.

Ändring av gynnande beslut

Huvudregeln är att beslut, både tillsvidare och tidsbegränsade, inte kan ändras till den enskildes nackdel eller återkallas. Från denna huvudregel finns vissa undantag. Ändring av beslut får ske när särskilda skäl föreligger.

TRELLEBORGS KOMMUN

Särskilda skäl kan vara grundat på följande undantag från huvudregeln:

Tvingande säkerhetsskäl = Om det föreligger tvingande säkerhetsskäl, exempelvis vid hälsofara. Principen om tvingande säkerhetsskäl utgöra en legitim grund för återkallelse av gynnande beslut.

Vilseledande uppgifter från den enskilde. = Om ett beslut fattats med ledning av vilseledande eller oriktiga uppgifter som den enskilde själv har lämnat. Principen om vilseledande uppgifter inkluderar utelämnande av uppgifter såväl som lämnande av falska uppgifter.

Omprövningsförbehåll =
Ändring av beslut kan ske om beslutet har försetts med förbehåll om omprövning. När ett beslut förses med förbehåll som ska påverka giltigheten är det viktigt att den enskilde får tydlig information om vad förbehållet innebär. Det är avgörande för möjlighet till omprövning/återkallelse att det tydligt framgår i beslutet vad förbehållet innebär.

Exempel på förbehåll om omprövning kan bland annat vara:

Att beslutet kan komma att ändras vid väsentligt förändrade förhållanden i den enskildes hälsotillstånd, hjälpbehov eller övriga förhållanden som gällde vid tidpunkten för ursprungsbeslutet. Att den enskilde tackar nej till erbjuden insats upprepade gånger kan exempelvis vara en indikation på ett sådant förändrat hjälpbehov.

Förbehåll om omprövning kan skrivas med i de beslut där det anses lämpligt utifrån rådande förhållande vid tidpunkten för beslutsfattandet.

Beslut som omprövas kan komma att utökas, minskas eller avslutas helt. Den enskilde har rätt att ansöka om insatsen på nytt efter det att beslutet har omprövats och en prövning ska i så fall ske utifrån rådande förhållanden vid det nya ansökningstillfället.

Överklagande av beslut

Enligt SoL 16 kap. 3 § och LSS 27 § kan beslut överklagas hos Förvaltningsrätten. Handläggaren ska, vid behov, vara behjälplig med överklagandet.

TRELLEBORGS KOMMUN

Beslut om bistånd kan överklagas av den som beslutet angår om det gått den enskilde emot, antingen helt eller delvis. Överklagandet ska ställas till förvaltningsrätten men lämnas till socialförvaltningen som meddelat beslutet. Överklagandet ska ha kommit in till socialförvaltningen inom tre veckor från den dag då den enskilde fick del av beslutet. Ett överklagande ska innehålla uppgift om vilket beslut som överklagas och på vilket sätt den klagande vill att beslutet ska ändras.

När ett överklagande har inkommit till socialförvaltningen prövar handläggaren först om beslutet ska omprövas. Därefter prövar handläggaren om överklagandet har kommit in i rätt tid. Det är förvaltningsrätten som prövar om övriga krav är uppfyllda.

Om överklagandet har kommit in i rätt tid ska handläggaren skicka in överklagandet i original och övriga handlingar till förvaltningsrätten. Handlingarna ska skickas in till förvaltningsrätten inom en vecka.

Om överklagandet har kommit in för sent ska det avvisas. Ett skriftligt avvisningsbeslut ska fattas och sändas till den klagande med överklagandehänvisning.

Om ett överklagande innehåller en begäran om att det överklagade beslutet inte får verkställas (inhibition) eller yrkande om vad som ska gälla till dess att slutligt beslut meddelas (interimistiskt yrkande) ska överklagandet och akten omedelbart vidarebefordras till förvaltningsrätten. Någon omprövningsskyldighet enligt förvaltningslagen föreligger då inte och handläggaren ska inte heller göra någon egen prövning av om det är möjligt för domstolen att besluta om inhibition eller fatta ett interimistiskt beslut. Detta gäller dock inte om beslutet omedelbart ändras i enlighet med den klagandes begäran.

Handläggaren har möjlighet att bemöta yttrandet om behov finns.

Behov av tolk och kommunikationsstöd

Av personakten ska det framgå om den enskilde har behov av tolk och/eller kommunikationsstöd. Vid behov av tolk ska det framgå på vilket språk. Tolk ska användas vid behov på initiativ av den enskilde eller handläggare.

Vid behov av kommunikationsstöd för personer med kognitiva svårigheter, koncentrationssvårigheter eller tal-, språk- och andra kommunikationssvårigheter ska det framgå om det finns behov av

hjälpmedel eller personligt stöd.

Företrädare i form av god man/förvaltare

Om den enskilde har företrädare ska handläggare inhämta kopia på tingsrättens förordnande från den enskilde eller företrädaren.

Handläggaren ska dokumentera i personakten vilka delar uppdraget omfattar avseende att bevaka rätt, sörja för person och/eller förvalta egendom.

Om utförare får kännedom om att företrädare har utsetts eller byte har skett ska utförare meddela handläggare.

Handläggaren ska uppmärksamma och anmäla behov av god man/förvaltare till överförmyndaren. Om utförare av insats uppmärksammar enskilds behov av företrädare ska utförare meddela handläggare.

Om det förekommer allvarliga brister i hur företrädaren utför sitt uppdrag ska anmälan göras till Överförmyndarenheten. Anmälan kan göras av både handläggare och enhetschef hos utförare.

Egenvård

Med egenvård menas en hälso- och sjukvårdsåtgärd som en legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömer att en person själv kan utföra eller med hjälp av någon annan.

Vid bedömning av egenvård ska bedömningen baseras på egenvårdsintyg utfärdat av behandlande legitimerad yrkesutövare inom sitt ansvarsområde.

Den enskilde eller företrädare ansvarar för att inhämta egenvårdsintyget. Om egenvårdsintyg ej inkommer kan egenvård ej beviljas/utföras.

Se vidare i Hälso- och sjukvårdsrutin, Egenvård.

Övrigt

Personligt ombud

Personligt ombud är ett stöd som kommunen tillhandahåller och som riktar sig till personer över 18 år med långvarig psykisk eller neuropsykiatrisk funktionsnedsättning. Kontakten med Personligt ombud bygger på frivillighet och är kostnadsfritt. Tillsammans med

TRELLEBORGS KOMMUN

klienten görs en överenskommelse om hur stöd ska ges och stödet kan avse ekonomi, rådgivning, kontakt med myndigheter/sjukvård m.m. Personligt ombud arbetar fristående, har tystnadsplikt och det förs inga journaler. När uppdragen i överenskommelsen med den klienten är klara avslutas kontakten men kontakten kan återupptas om nya behov uppstår.

Tandvårdsintyg

Enligt tandvårdslagen (1985:125) har Region Skåne ansvar för att bedriva uppsökande verksamhet till vissa äldre och/eller funktionsnedsatta personer. Detta innebär att avgiftsfri munhälsobedömning och individuell rådgivning årligen ska erbjudas de personer som ingår i målgruppen.

Kommunerna ansvarar för att identifiera de som är berättigade till tandvårdsintyg bland de personer som har insatser enligt hälso- och sjukvårdslag (1982:763), socialtjänstlag (2001:453) eller lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade.

Kundtjänst ansvarar för att utfärda tandvårdsintyg till de personer som bor på vård- och omsorgsboende, har insatser enligt LSS samt personer som bor i ordinärt boende och har ett omfattande och varaktigt omvårdnadsbehov. Med omfattande omvårdnadsbehov menas insatser minst tre gånger om dagen samt tillsyn på natten som kan bestå av ett trygghetslarm. Med varaktigt omvårdnadsbehov menas ett behov som förväntas kvarstå i minst ett år.

Vård och omsorg

Målen för vård och omsorg

Den enskilde ska enligt socialtjänstlagen tillförsäkras en skälig levnadsnivå och har rätt till bistånd om denne själv inte kan tillgodose sina behov eller få dem tillgodosedda på annat sätt.

Insatserna ska anpassas efter varje persons behov och förutsättningar med syfte till att den enskilde kan behålla sin fysiska och psykiska förmåga så länge det går.

Socialnämndens ansvar för äldre

”Socialtjänstens omsorg om äldre ska inriktas på att äldre personer får leva ett värdigt liv och känna välbefinnande enligt värdegrunden i socialtjänstlagen.

Socialnämnden ska verka för att äldre människor får möjlighet att leva och bo självständigt under trygga förhållanden och ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.”

Värdighetsgarantin

Socialnämnden i Trelleborgs kommun beslutade 2012 om en värdighetsgaranti. Värdighetsgarantin förtydligar vad medborgaren kan förvänta sig av vård och omsorg i Trelleborgs kommun.

Handläggningstider

Ett ärende ska handläggas så enkelt, snabbt och kostnadseffektivt som möjligt utan att rättssäkerheten eftersätts. En ansökan om insats ska alltid avslutas med ett beslut. Ett ärende får som längst handläggas:

Förenklad ansökan	3 arbetsdagar
Hemvård	2 veckor
Dagverksamhet	2 veckor
Trygghetslarm	1 vecka
Boendestöd	4 veckor
Särskilt boende	8 veckor
Korttidsboende	1 vecka
Växelboende	1 vecka
Hemstöd	Omgående i samband med sjukhusvistelse. 1 vecka då den enskilde vistas i sitt hem.

Bedömning och beslut

Vid bedömning av vilka insatser en enskild behöver ska biståndshandläggaren alltid utgå från den enskildes individuella situation och behov. Det betyder att den enskildes förmåga att själv tillgodose sina behov ska klargöras. Om den enskilde själv kan utföra omvårdnadsinsatser, så som personlig hygien, av- och påklädning och bäddning eller serviceinsatser så som städning, inköp och diskning, ska hjälp inte beviljas. Om hjälp beviljas då behov inte föreligger kan detta motverka att den enskilde behåller sin funktionsförmåga.

Stöd och hjälp i det egna hemmet ska alltid övervägas innan andra insatser beviljas. Stödmöjligheter från individens eget nätverk och samhällets övriga stödresurser ska alltid undersökas i samband med biståndsbedömningen. I de fall den sökande är gift eller sammanboende ska var och en bidra till hushållet efter sin förmåga. Detta beaktas vid bedömning av hur mycket insatser som ska beviljas.

Vid varje beslut ska en målsättning sättas där beslutade insatser ska bidra till att uppnå målet. Målsättningen är vägledande när genomförandeplan upprättas tillsammans med kund.

Förenklad handläggning

Medborgare som är 80 år eller äldre kan ansöka om insatserna tvätt, städ, inköp och trygghetslarm. Utredningen grundar sig på den sökandes uppgifter, ingen ytterligare utredning görs.

Ansökan om bistånd inför flytt till annan kommun eller tillfällig vistelse i annan kommun

En person som önskar flytta till en annan kommun och till följd av ålderdom, funktionsnedsättning eller allvarlig sjukdom har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och därför inte kan bosätta sig där, utan att inflyttningsskommunen bistår med behövliga insatser, får hos den kommunen, enligt 2 kap. 8 § socialtjänstlagen, ansöka om sådana insatser. En sådan ansökan ska behandlas som om den enskilde var bosatt i inflyttningsskommunen. Det förhållandet att den sökandes behov är tillgodosedda i hemkommunen får inte beaktas vid bedömningen av ansökan. På begäran av inflyttningsskommunen är hemkommunen skyldig att bistå med den utredning som kan behövas för bedömningen av ansökan. En prövning ska först göras om personen tillhör dem med rätt att söka bistånd i en annan kommun. Om den

TRELLEBORGS KOMMUN

enskilde tillhör gruppen görs en sedvanlig biståndsbedömning i enlighet med inflyttningskommunen riktlinjer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna görs ett avslag där motiveringen framgår. När det gäller tillfällig vistelse i annan kommun upp till sex månader, tex personer under semestervistelse som har behov av insatser från socialtjänsten, har vistelsekommunen skyldighet att på begäran av bosättningskommunen bistå med utredning och verkställighet. Bosättningskommunen ska ersätta vistelsekommunen för sådan tillfällig verksamhet.

Omprövning/Uppföljning

Tidsbegränsade beslut ska omprövas vid förändring av den enskildes behov eller vid beslutets utgång. Beslut som har beviljats tills vidare ska följas upp kontinuerligt. Vid uppföljning följs alla beviljade insatser upp. D v s har en person dagliga insatser från hemvården, serviceinsatser och trygghetslarm så följs alla dessa insatser upp var sjätte månad.

Vid uppföljningen ska handläggaren följa upp om beviljade insatser har bidragit till att uppnå den målsättning som angavs i beslutet. Som stöd i uppföljningen finns utredning, beslut, social dokumentation, genomförandeplan och eventuell statistik från larmcentralen.

Vid komplexa ärenden ska uppföljning ske teambaserat där berörd personal från hemvård/dagverksamhet/boende/hemsjukvård deltar i uppföljningen. Handläggaren kallar berörda till uppföljningsmöten. En uppföljning av hur hjälpinsatserna utförs görs tillsammans med kunden då genomförandeplanen uppdateras var sjätte månad eller i samband med ett nytt beslut.

Insats	Uppföljningsintervall
Insatser från hemvården	6 månader
Avlösning	6 månader
Dagverksamhet	6 månader
Växelvård	6 månader
Korttidsvård	Varannan vecka
Korttidsvård i avvaktan på särskilt boende	2 månader
Serviceinsatser	12 månader
Trygghetslarm	12 månader
Särskilt boende	4 veckor efter inflyttning därefter en gång per år.
Hemstöd	10 dagar
Boendestöd	3 månader – nytt beslut 12 månader – vid pågående ärende, om inget annat anges i beslutet

Apoteksärenden

Syfte

Om inte kunden själv kan utföra sina apoteksärenden kan insatsen beviljas. I första hand ska apodos erbjudas.

Bedömning/grunder

Personer som saknar förmåga att själva eller på annat sätt, klara inköp av medicin från apotek.

Omfattning

Vid behov – bestäms av utföraren

Avgift

Utgår enligt taxa

Avlösning i hemmet

Syfte

Insatsen avlösning i hemmet innebär att närstående som vårdar och stödjer en närstående i hemmet kan få möjlighet till avlastning för att få avkoppling och göra saker på egen hand.

Beskrivning

Insatsen avser tillsyn och/eller social samvaro. Avlösaren gör de insatser som den anhörige skulle ha gjort. Insatsen ges måndag-söndag 8-22 och är i regel planerad. Anmälan om avlösning i hemmet ska göras till hemvårdsområdet senast 48 timmar före insatsen ska utföras. I vissa fall ges insatsen även vid akuta situationer, tex akut läkarbesök.

Bedömning/grunder

Av utredning ska framgå vad insatsen avser, tillsyn och/eller social samvaro samt praktiskt stöd till den enskilde, ex. hjälp vid toalettbesök.

I genomförandeplanen som görs tillsammans med den enskilde och närstående beskrivs hur insatsen ska utföras.

Omfattning

Normalnivå är att avlösning i hemmet beviljas med maximalt 20 timmar per månad. Vid beslut utöver normalnivå ska samråd göras med förste handläggare.

Avgift

De första 10 timmarna/månad är avgiftsfria och därefter tas avgift ut enligt gällande taxa.

Boendestöd

Syfte

Målet med insatsen boendestöd är att den enskilde ska kunna behålla sitt boende, få struktur i vardagen, få möjlighet till större delaktighet i samhället och därigenom leva ett självständigt liv. I Socialstyrelsens termbank definieras boendestöd som bistånd i form av stöd i den dagliga livsföringen riktat till särskilda målgrupper i eget boende. Till särskilda målgrupper hör bland annat personer med funktionsnedsättning eller missbruksproblem. Boendestödet anpassas till den enskildes behov och av möjligheterna att utveckla ett normalt vardagsliv.

Boendestödet ska praktiskt hjälpa, motivera och stödja personer tillhörande målgrupperna, så att de får möjligheter att förbättra och upprätthålla förmågan att leva ett så aktivt, meningsfullt och självständigt liv som möjligt. Boendestödet ska medverka till att brukarna kan känna trygghet i sitt boende och på sikt inte ha behov av boendestöd.

Målgrupp

Boendestödet riktar sig till personer med psykisk, neuropsykiatrisk eller annan kognitiv funktionsnedsättning och /eller missbruks- och beroendeproblematik. Även personer som tillhör LSS-personkrets ingår målgruppen.

Beskrivning

Boendestödet är ett flexibelt vardagsstöd där den enskilde behöver stöd och hjälp med att klara sina svårigheter i vardagen. Boendestödet avser insatser i form av såväl praktiskt, socialt som pedagogiskt stöd för att engagera, uppmuntra och motivera den enskilde till delaktighet och ansvarstagande.

Boendestödet ska vara stödjande och vid behov tillsyn/kontroll. Ett varaktigt kompenserande stöd, t.ex. städning, är inte boendestöd utan då ska hemvård beviljas. I de fall där relationen mellan den enskilde och brukaren är av stor vikt kan hemvårdsinsatser utföras av boendestödjare.

Bedömning

Viktigt att klargöra i vilken utsträckning den enskilde är delaktig i de vardagliga sysslorna. I utredning ska framgå vilken målgrupp den enskilde tillhör samt målsättning med insatsen

Avgift

Ingen avgift.

TRELLEBORGS KOMMUN

Bäddning

Beskrivning

Bäddning av säng varje dag samt renbäddning varannan vecka ingår i insatsen.

Bedömning

Bäddning beviljas då den enskilde är beviljad andra dagliga insatser. Enbart bäddning beviljas inte.

Omfattning

Dagligen tillsammans med andra dagliga insatser samt renbäddning varannan vecka.

Avgiftsgrundad schablontid

5 minuter.

Avgift

Utgår enligt taxa

Dagverksamhet för personer med demenssjukdom

Syfte

Syftet med dagverksamheten är att bryta isolering och möjliggöra kvarboende i det egna hemmet. Dagverksamheten kan också ges som en form av avlastning för närstående.

Beskrivning

Dagverksamheten riktar sig till personer med demenssjukdom. På dagverksamheten erbjuds aktiviteter och social samvaro. Insatsen erbjuds måndag-fredag dagtid och ej på helgdagar.

Bedömning

En förutsättning för att bevilja dagverksamhet för personer med demenssjukdom är att den enskilde har utredd och fastställd demensdiagnos.

Omfattning

Biståndshandläggaren beviljar insatsen dagverksamhet men utföraren bestämmer tillsammans med den enskilde omfattningen.

Avgift

Avgift utgår enligt taxa baserad hur många tillfällen per vecka.
1-2 tillfällen/vecka eller 3 eller fler tillfällen/vecka.
Avgift för mat tillkommer.

Dusch

Beskrivning

I insatsen ingår vid behov på- och avklädning, hårtvätt, smörjning av kroppen, klippning av naglar. Insatsen omfattar också iordningsställande av duschutrymme samt duschhjälpmedel efter genomförd insats.

Bedömning

Bedömning ska göras om utförandet ska vara stödjande eller kompensande. Om insatsen kan ges tränande ska bedömning av rehabpersonal göras innan beslut.

Omfattning

Normalnivå för dusch är 1-3 gånger per vecka. Vid särskilda behov beviljas fler tillfällen per vecka. Särskilda behov kan te x vara inkontinens, onormala svettningar mm.

Beslut utöver normalnivå fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Avgiftsgrundad schablontid

60 minuter.

Avgift

Utgår enligt taxa

Egenvård

Beskrivning

Med egenvård menas en hälso- och sjukvårdsåtgärd som en legitimerad yrkesutövare inom hälso- och sjukvården bedömer att en person själv kan utföra eller med hjälp av någon annan.

Bedömning

Vid bedömning av egenvård ska bedömningen baseras på egenvårdsintyg utfärdat av behandlande legitimerad yrkesutövare inom sitt ansvarsområde.

Den enskilde eller företrädare ansvarar för att inhämta egenvårdsintyget. Om egenvårdsintyg ej inkommer kan egenvård ej beviljas.

Avgift

Utgår enligt taxa

TRELLEBORGS KOMMUN

Hemstöd

Syfte

Ökad trygghet inför den enskildes hemgång vid slutenvård samt för bedömning av den enskildes omvårdnadsbehov och behov av andra stödinsatser.

Målgrupp:

Alla som kommer direkt från sjukhuset med undantag för:
Kunder med vård i livets slutskede som inte önskar komma hem,
Kända kunder med demensdiagnos
Kunder med oförändrade biståndsinsatser efter sjukhusvistelse
Kunder med behov av endast serviceinsatser/trygghetslarm

Bedömning

Under insatsen görs en kartläggning av den enskildes behov av stöd och hjälp efter att insatsen hemstöd avslutas. Samtidigt ges den enskilde stöd och hjälp med sitt initiala hjälpbehov gällande personlig vård, förflyttningar i hemmet, känsla av trygghet och inköp av matvaror av hemstödsteamet.

Kartläggningen genomförs i samarbete med sjuksköterska, fysioterapeut och arbetsterapeut.

Omfattning

Insatsen beviljas upp till 14 dagar och under dag 10 ska uppföljning av insatsen göras.

Schablontid

14 timmar per vecka

Avgift

Utgår enligt taxa

TRELLEBORGS KOMMUN

Hjälp i/ur säng

Beskrivning

Hjälpa den enskilde att komma ur och i sängen.

Omfattning

Normalnivå för insatsen är att hjälp beviljas morgon, vid middagsvila och kväll 1-4 gånger. Vid särskilda behov kan fler tillfällen per dag beviljas.

Avgiftsgrundad schablontid

10 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Hjälp med på- och avklädning

Beskrivning

Hjälpa den enskilde med att klä på och av sig.

Bedömning

Hjälp med på och avklädning te x i samband med promenader och ledsagning ingår detta som moment i dessa insatser.

Omfattning

Normalnivån är att insatsen beviljas morgon och kväll. Om särskilda behov föreligger kan fler tillfällen beviljas.

Avgiftsgrundad schablontid

10 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Inköp

Beskrivning

I insatsen ingår hjälp med att handla varor, hemleverans av varor samt hjälp med att ställa in varorna i kyl och frys. Insatsen erbjuds måndag-fredag(ej helgdagar). I insatsen ingår inte att vara ombud när det gäller spel och lotter, inköp i förbutik och pant av returburkar/flaskor.

Omfattning

Normalnivån är att inköp beviljas en gång per vecka. Vid särskilda behov beviljas fler tillfällen/vecka.

Avgiftsgrundad schablontid

60 minuter

Avgift

Utgår enligt taxa.

Korttidsvård

Syfte

Syftet med vistelsen är alltid i första hand, efter en kortare rehabilitering, att den enskilde återvänder till det egna boendet.

Syftet kan också vara avlastning för anhörig.

Syftet med korttidsvård i livets slutskede är att den enskilde i lugn och ro, i trygghet, med god omvårdnad, god smärtlindring och känd personal ska få ett värdigt slut.

Beskrivning

Vistelse på en korttidsplats är tillfällig och beviljas då den enskilde har behov av mer omfattande rehabilitering och omvårdnad än som kan tillgodoses i ordinärt boende genom hemvårdsinsatser eller hemsjukvårdsinsatser. Ofta sker det i samband med utskrivning från sjukhus där den enskilde behöver ytterligare mobilisering och rehabilitering innan flytt till det egna boendet kan ske.

Avlösning i form av korttidsboende gör det möjligt för den anhörige att vid enstaka tillfällen få avlösning och lämna över vårdansvaret.

Bedömning

Utgångspunkten är att enskilda får stöd och omsorg i det egna hemmet. Vid ett omfattande vårdbehov så kan hemmiljön vara otillräcklig, Beslut om en korttidsplats ska vara tidsbegränsad. Korttidsboende avser tillfällig vistelse, inte permanent boende. Det innebär att korttidsboende inte beviljas som bistånd i väntan på särskilt boende, om det inte föreligger särskilda skäl. Av dokumentationen och beslutet ska det tydligt framgå vilka insatser som ska utföras, målet för dessa samt vilken omfattning.

Omfattning

Vistelsens längd avgörs av den enskildes behov men om rehabiliteringen kan ske i hemmet ska korttidsvården avslutas. Första uppföljning görs i normalfallet efter två veckor men om vistelsens längd är kortare sker uppföljning i samband med avslut.

Beslutet fattas av biståndshandläggare i planeringsteam eller av förste handläggare.

Observera att korttidsvård är en kommunal insats och kan inte ordinerar av Region Skåne.

Avgift

Utgår för omvårdnad och mat

Ledsagning

Beskrivning

När inte anhörig eller annan närstående har möjlighet kan ledsagning utföras av personal från hemvården eller vid den enskildes särskilda boende. Ledsagning innebär hjälp där den enskilde på grund av orienteringssvårigheter, otrygghet, fysiska besvär eller andra besvär har svårigheter att förflytta sig från ett ställe till ett annat.

Bedömning

Ledsagning beviljas för att den enskilde ska kunna delta i samhällslivet och bryta isolering. Kan den enskilde själv ta sig till och från aktiviteter med hjälp av färdtjänst, sjukresor eller allmänna kommunikationsmedel ska inte insatsen beviljas. Undantag är om den enskilde behöver hjälp med att ta av- och på sig ytterkläder, äta och/eller hjälp med toalettbesök i samband med aktiviteten. I dessa fall beviljas ledsagning under aktiviteten.

Omfattning

Bedömning av insatsens omfattning görs utifrån aktivitetens längd och frekvens. Normalnivån för insatsen är högst 8 timmar per månad. Beslut utöver normalnivå ska ske i samråd med förste handläggare.

Avgift

Utgår enligt taxa

Matdistribution av specialkost

Beskrivning

Om den enskilde har behov av specialkost som inte kan tillgodoses av make/maka eller inte kan inhandlas som färdigrätter i livsmedelshandel.

Bedömning

Behovet av insatsen ska styrkas med läkarintyg samt att utredning ska göras tillsammans med förvaltningens dietist.

Omfattning

Avgörs i varje enskilt ärende

Måltidshjälp

Beskrivning

Insatsen innebär att personal sitter med under måltiden för att säkerställa att den enskilde äter, inte sätter i halsen, att maten delas samt ett aktivt stöd för den enskilde vid måltiden. Diskning, avtorkning av bänkar och spis en gång per dag.

Omfattning

Normalnivån för insatsen måltidshjälp är 1 – 4 gånger per dag. Vid särskilda behov kan fler tillfällen beviljas.

Avgiftsgrundad schablontid

30 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Måltidsservice

Beskrivning

Hjälp med att värma mat, ställa fram mat. Tillredning av frukost, lunch, eftermiddagskaffe och enklare kvällsmat. Enklare matlagning vid behov, till exempel koka ägg, steka korv m.m. Diskning, avtorkning av bänkar, spis och tömning av sopor en gång per dag.

Omfattning

Normalnivån är att måltidsservice beviljas 1-4 gånger per dag.

Avgiftsgrundad schablontid

15 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Personlig hygien

Beskrivning

I insatsen ingår hjälp med övre och nedre hygien, munvård, rakning, kamning, enklare makeup, rengöring av glasögon och hörapparat.

I insatsen kan även ingå toalettbesök, byte och tömning av kateter/stomipåse samt inkontinenshjälpmedel. I insatsen ingår av att sophantera använda hjälpmedel.

Omfattning

Normalnivån är att insatsen beviljas två gånger per dag för hjälp med övre och nedre hygien. Har den enskilde även behov av hjälp med toalettbesök eller byte/tömning av inkontinenshjälpmedel ska det framgå i beslutet vid hur många tillfällen per dag.

Avgiftsgrundad schablontid

15 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

TRELLEBORGS KOMMUN

Promenad

Beskrivning

Biståndet innebär hjälp av personal vid promenad i närområdet eller hjälp att komma ut från bostaden och vistas ute en stund. I insatsen ingår även hjälp med på- och avklädning av ytterkläder och skor.

Den enskilde styr själv över hur den vill få denna insats utförd, till exempel om det är dåligt väder ute kan den enskilde välja att stanna inomhus och få social samvaro istället.

I samband med promenaden finns möjlighet till mindre inköp, ärenden som inte täcks av insatsen inköp. Dock måste kunden själv kunna transportera varorna.

Bedömning

Beviljas för de personer som på grund av sitt hälsotillstånd har svårigheter att klara en promenad på egen hand.

Omfattning

Normalnivå för insatsen är 1 promenad per vecka. Beslut utöver normalnivå ska ske i samråd med förste handläggare.

Avgiftsgrundad schablontid

60 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Skötsel av husdjur

Skötsel av husdjur är inte skälig levnadsnivå.

Social samvaro

Beskrivning

Social gemenskap med personal från hemvården.

Bedömning

I första hand ska behov av social samvaro tillgodoses av Volontärverksamheten alternativt beviljas via ledsagning där den enskilde har möjlighet att träffa andra medborgare, te x via föreningsliv eller kommunens egna träffpunkter. Har den enskilde mer än två dagliga insatser med hemvård beviljas inte social samvaro då det fås via kontinuerliga besök av hemvården. Samma gäller om den enskilde är beviljad dagverksamhet eller bor på Akka.

Omfattning

Normalnivån för insatsen är ett tillfälle per vecka.

Avgiftsgrundad schablontid

30 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Städning inklusive fönsterputsning

Beskrivning

Det som normalt ingår i städning är:

Rum o hall: Dammtorkning, dammsugning, vädning av mindre mattor samt torkning av golv. Vid utförandet av städningen flyttas ej större möbler.

Badrum och toalett: Rengöring av handfat, toalett, badkar/dusch, avtorkning av spegel samt torkning av golv

Kök: Avtorkning av spis, diskbänk, dammtorkning, dammsugning, vädning av mindre mattor samt golvtorkning. Vid behov utvändigt avtorkning av skåpluckor, skafferi, kyl/frys, spis, mm. Spisfläktfilter rengöres vid behov. Kyl/frys avtorkas invändigt vid behov samt att frys avfrostar en till två gånger om året.

Fönster

Fönster putsas in- och utvändigt på vändbara alternativt inåtgående fönster, annars endast invändigt. Fönsterputsning utförs inte på inglasad balkong, uterum eller fönster som öppnas utåt eller kräver stegen. Fönsterputsning utförs av två rum och kök (samma som städning), två gånger per år.

I städning ingår inte: Trädgårdsarbete, snöskottning, boning av golv, putsning av silver, uttagning och luftning av stora mattor, städning av källare, vindsutrymmen och andra utrymmen som den enskilde sällan eller aldrig utnyttjar samt storstädning och mattpiskning. Den enskilde ska tillhandahålla städutrustning.

Bedömning

Städning och fönsterputsning beviljas som regel inte om den sökande är gift, sambo, lever i partnerskap och andra som man delar hushåll/bostad som kan utföra städningen. Undantag kan ske i de fall en person får hemvård i form av personlig omvårdnad och samtidigt vårdas av den han/hon lever tillsammans med. I detta fall kan städning beviljas för att avlasta den anhörige.

Omfattning

Normalnivån för städning är ett tillfälle var tredje vecka och utförs i två rum och kök. Normalnivå för fönsterputsning är två gånger per år och utförs i två rum och kök.

Vid särskilda behov kan städning beviljas vid ytterligare tillfällen. Särskilda behov kan vara allergier, inkontinens eller annan sjukdom/funktionsnedsättning.

TRELLEBORGS KOMMUN

Beslut utöver normalnivå ska ske i samråd med förste handläggare.

Avgiftsgrundad schablontid

80 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa

Stöd till utförande av serviceinsatser

Beskrivning

Insatser syftar till att ge den enskilde stöd med att fylla i inköpslista och/eller tvättlista, vid behov skölja av förorenad tvätt samt hjälp att packa tvätt.

Bedömning

Personer som inte klarar av att göra inköp eller tvätta så ska insatsen hjälp med stöd till utförande av serviceinsatser beviljas.

Omfattning

Normalnivån för insatsen hjälp med inköpslista är en gång per vecka och hjälp med tvättlista varannan vecka. Vid särskilda behov beviljas fler tillfällen/vecka.

Avgiftsgrundad schablontid

15 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Särskilt boende

Syfte

Syftet med insatsen är att tillgodose behov av vård och omsorg som inte kan ges i hemmet. Insatsen kan även beviljas utifrån sociala aspekter och behov av trygghet.

Beskrivning

Den enskilde bor i en lägenhet där det finns bemanning dygnet runt. Hjälp och stödinsatser utgår från den enskildes behov. Inflyttning till särskilt boende kan göras alla dagar i veckan.

Bedömning

Vård- och omsorgsverksamhetens huvudsakliga inriktning är att underlätta för den enskilde att bo kvar hemma, utifrån den så kallade kvarboendepincipen. Hemvård och hemsjukvård möjliggör att även personer med omfattande vårdbehov kan bo kvar hemma. Anpassning av den enskildes bostad bör övervägas för att möjliggöra kvarboende.

Plats i särskilt boende beviljas när det finns behov av omfattande omsorgs/omvårdnadsinsatser dagligen eller dygnet runt under förutsättning att behoven ej kan tillgodoses i den egna bostaden. Hemvårdsinsatser samt hemrehabilitering ska vara prövade eller bedömas som otillräckliga utifrån den enskildes behov.

Plats i särskilt boende kan beviljas när behov av trygghet är stort.

Omfattning

Efter beslut om särskilt boende ska den enskildes önskemål om att bo på ett specifikt boende beaktas. Det finns dock inga garantier att en plats på det önskade boendet går att tillmötesgå. Därför kan det förekomma att plats erbjuds på annat boende.

Beslut om särskilt boende fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Avgift

Omsorgsavgift per månad.

Hyra enligt fastslagen hyresmodell

Matkostnad per månad.

Särskilt boende – Parboendegaranti

Syfte

Då båda makar/sambos/partners har beslut om särskilt boende så ska önskemål om fortsatt sammanboende tillgodoses.

Beskrivning

Parboende är när båda i hushållet har beslut om särskilt boende.

Avgift

Hyra, omvårdnadsavgift samt mat

Särskilt boende – Medboendegaranti

Syfte

Tillgodose önskemål från makar/sambos/partners om fortsatt sammanboende.

Beskrivning

Medboende är när en part i hushållet har beslut om särskilt boende.

Om den medboende sedan tidigare är beviljad hemvård medföljer biståndsbeslutet till det särskilda boendet. Insatser utförs av personal på boendet.

När det gäller hälso- och sjukvårdsinsatser får den medboende söka vård via Region Skåne om man inte innefattas av kommunal hemsjukvård.

Omfattning

Medboende får möjlighet att bo kvar på det särskilda boendet om maken/sambon/partnern med bistånd om särskilt boende avlider. Dialog bör ske med medboende för att undersöka eventuella alternativ till kvarboende.

Avgift

Den medboende betalar avgift enligt gällande hemvårdstaxa för de insatser som är beviljade.

Den som flyttar med till en särskildboendeform utan egna biståndsinsatser omfattas inte av avgiftsreglerna i Socialtjänstlagen.

Medboende betalar för mat samt servicepaket.

TRELLEBORGS KOMMUN

Telefonitjänst

Beskrivning

Personal från hemvården har daglig kontakt med den enskilde per telefon för att skapa trygghet i det egna boendet.

Bedömning

I bedömningen ska vägas in om hemvården redan gör dagliga besök hos den enskilde. Varje besök i sig, oavsett insats, är en tillsyn.

Omfattning

Tillsyn via telefonsamtal kan beviljas när som helst på dygnet. Normalnivån för insatsen är 1-3 samtal per dygn.

Avgift

Utgår enligt taxa.

TRELLEBORGS KOMMUN

Tillsyn

Beskrivning

Personal från hemvården gör kontinuerliga besök hos den enskilde för att skapa trygghet.

Bedömning

I bedömningen ska vägas in om hemvården redan gör många dagliga besök hos den enskilde. Varje besök i sig, oavsett insats, är en tillsyn. Ett tillsynsbesök tillsammans med andra insatser ska därför inte beviljas.

Omfattning

Tillsynsbesök kan beviljas när som helst på dygnet. Normalnivån för tillsynsbesök dagtid är 1-2 gånger. Tillsynsbesök på natten sker i form av fjärrtillsyn med kamera.

Avgiftsgrundad schablontid

15 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Trygghetslarm

Beskrivning

Den enskilde får ett digitalt larm och digital nyckel installerat i sitt hem. Den enskilde kan vid tex fall, akut sjukdom, toalettbesök etc. larma vilket gör att personal från hemvården kommer och hjälper den enskilde.

Bedömning

Anser den enskilde att den har behov av ett trygghetslarm för att känna ökad trygghet ska insatsen beviljas.

Avgift

Utgår enligt taxa.

TRELLEBORGS KOMMUN

Tvätt

Beskrivning

I insatsen ingår tvätt av kläder, sängkläder och handdukar. Strykning av enstaka kläder samt mangling av sängkläder och handdukar. Förorenade plagg måste vara avsköljda och packade i separat plastpåse. Om något plagg är så trasigt att det finns risk att det går sönder ännu mer i tvätten, skickas plagget tillbaka otvättat.

Bedömning

Makar/sambos/partner har ett gemensamt ansvar för sitt hushåll. Insatsen tvätt beviljas därför inte om ena maken/sambon/partnern har förmåga att sköta hushållets tvätt.

Omfattning

Normalnivån för tvätt är en gång varannan vecka. Vid särskilda behov kan tvätt beviljas oftare, tex vid inkontinens, mycket svettningar m.m.

Har endast en av makarna i ett hushåll hjälp med tvätt ska enbart tvätt för den som har bistånd tvättas.

Utförare

LoV – utförare

Avgiftsgrundad schablontid

60 minuter per tillfälle.

Avgift

Utgår enligt taxa.

Växelvård

Syfte

Insatsen syftar till att underlätta för anhöriga som vårdar sin närstående i hemmet. Insatsen syftar också till att den enskilde kan fortsätta bo kvar i sitt hem.

Beskrivning

Den enskilde vistas 1- 2 veckor per månad på ett korttidsboende och övrig tid bor den enskilde i sitt hem.

Bedömning

I bedömningen ska framgå att insatsen avlastar den anhörige samt möjliggör kvarboende i det egna hemmet.

Omfattning

Normalnivå är att den enskilde beviljas 1-2 veckor per månad. Överstiger behovet normalnivån bör den enskilde uppmanas att söka andra insatser.

Avgift

Avgift utgår enligt taxa för omvårdnadsavgift och matkostnad. Beräknas på antal dagar.

Övrigt vid daglig insats

Beskrivning

Om den enskilde är beviljad dagliga insatser ingår nedanstående:

Underhållsstädning

Hit räknas t ex att torka bort fläckar på grund av spill och dylikt, sopa golv vid behov samt rengöring av toalett och tvättställ. Till underhållsstädning räknas även tömning av papperskorgar och sopor. Avsikten med underhållsstädningen är att säkerställa en hygienisk standard hos vårdtagaren. Insatsen utförs vid behov och i samband med att andra insatser utförs.

Övrigt som kan ingå vid behov:

Blomsterskötsel. Vattning av inneväxter och balkonglådor efter behov.

Omplantering av blommor samt trädgårdsskötsel utförs inte.

Källsortering av sopor/övriga småsysslor. Hantering av avfall och sopor beviljas ej som särskilt bistånd utan innefattas i den dagliga insatsen. När det gäller källsortering av sopor ansvarar omvårdnadspersonalen för att soporna eller rengjorda förpackningar, papper läggs i de avsedda kärlen/behållarna.

Transport av sopor till återvinningsstationer utföres ej.

Inhämtning av tidning och post,

Förflyttning av mobil toalettstol,

Ta fram och hänga upp kläder

Läsa post för synskadade

Inget separat bistånd behöver fattas av biståndshandläggare avseende ovanstående insatser.

Ingen extra avgift utgår då den enskilde redan betalar maxtaxa.

LSS

Inledning för LSS

Syftet med lagen och insatser enligt LSS är att personer med funktionsnedsättning ska kunna leva självständigt, uppnå jämlikhet i levnadsvillkor och full delaktighet i samhällslivet. Personer med funktionsnedsättning ska kunna få den hjälp de behöver i det dagliga livet och även kunna påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

De bärande principerna i lagen är tillgänglighet, inflytande, delaktighet, självbestämmande, helhetssyn och kontinuitet.

Den enskilde ska genom insatserna tillförsäkras goda levnadsvillkor. Insatserna ska anpassas till den enskildes individuella behov samt utformas så att de är lättillgängliga för den enskilde som behöver insatserna och stärker den enskildes förmåga att leva ett självständigt liv.

Bedömning av rätten till insats

Vid bedömning av rätt till insatser enligt LSS (Lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade) sker denna bedömning i två steg. Dels en bedömning om den sökande tillhör personkretsen och därefter en bedömning av behovet av olika insatser. Beslut om personkretstillhörighet fattas inte särskilt utan är en del av beslut om insatser.

Vid beslut om rätten till insats ska det utredas noggrant om någon del av behovet är tillgodosett på annat sätt.

Ett avslag på en begäran om en insats enligt LSS kan endast meddelas om den enskilde inte ingår i den personkrets som lagen omfattar, inte har något behov av insatsen eller om behovet redan är tillgodosett.

Personkretsbedömning

LSS omfattar inte alla personer med funktionsnedsättning. För att få rätt till de insatser som anges i lagen måste den enskilde tillhöra den så kallade personkretsen. I LSS 1 § definieras personkretsen i tre punkter:

1. Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
2. Personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder föranledd av yttre våld eller kroppslig sjukdom, eller
3. Personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som uppenbart inte beror på normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service.

Personkrets 1

Personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd ingår i personkrets 1. Med utvecklingsstörning avses en intellektuell funktionsnedsättning som inträffar under personens utvecklingsperiod - i regel före 16 års ålder - och den ska vara så betydande att han eller hon behöver särskilt stöd och särskild service i sin livsföring.

Vid autism eller autismliknande tillstånd handlar det om en djupgående personlighetsstörning, som i regel debuterar före 7 års ålder, vars konsekvens tar sig uttryck i omfattande avvikelser i sociala och känslomässiga relationer och svåra störningar i språkförmågan.

Avseende autism och autismliknande tillstånd är autismspektrum ett samlingsnamn för flera diagnoser med liknande symptom; högfungerande autism, autismliknande tillstånd, atypisk autism, genomgripande störning i utvecklingen (UNS – utan närmare specifikation) och Aspergers syndrom.

Diagnoser som Tourettes syndrom och ADHD omfattas inte av personkrets 1. Personer med dessa diagnoser kan däremot omfattas av personkrets 3 om de uppfyller alla kriterier som anges där.

Personkrets 2

Personer som har fått en begåvningsmässig funktionsnedsättning efter en hjärnskada i vuxen ålder ingår i personkrets 2. Skadan ska ha uppkommit efter 16 års ålder. Hjärnskadan ska ha orsakat en betydande och bestående begåvningsmässig funktionsnedsättning som kan ha uppstått genom yttre våld, genom olycksfall eller kroppslig sjukdom, tumörer eller hjärnblödning.

Till gruppen hör inte personer med olika psykiska sjukdomstillstånd

TRELLEBORGS KOMMUN

som kan medföra begåvningshandikapp och inte heller personer med sjukdomar som är en följd av missbruk av beroendeframkallande medel. Dessa personer kan däremot omfattas av personkrets 3 om de uppfyller alla kriterier som anges där.

Personkrets 3

Personer med andra **varaktiga** fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som är **stora**, som uppenbart inte beror på normalt åldrande och som förorsakar **betydande** svårigheter i den dagliga livsföringen och som därmed har ett **omfattande** behov av stöd eller service ingår i personkrets 3.

Alla angivna kriterier ska vara uppfyllda för att den enskilde ska kunna bedömas tillhöra personkrets 3. Kriterier går dock inte att helt självständigt bedöma var för sig, eftersom de påverkar varandra.

Varaktig och stor funktionsnedsättning

Funktionsnedsättningen ska vara varaktigt dvs inte vara av tillfällig eller övergående art. Funktionsnedsättningen ska ha en sådan karaktär eller omfattning att det starkt påverkar flera viktiga livsområden samtidigt, till exempel boende, fritid eller behov av habilitering eller rehabilitering. Det gäller också när den enskilde har återkommande behov av annan persons hjälp för den dagliga livsföringen i boendet, utbildningssituationer, på arbetet, eller på fritiden. Behovet av hjälp kan finnas för att förflytta sig, för att meddela sig med andra eller för att ta emot information.

Betydande svårigheter i den dagliga livsföringen

Med betydande svårigheter i den dagliga livsföringen avses att den enskilde inte på egen hand klarar av vardagsrutiner såsom hygien, toalettbestyr, på- och avklädning, mathållning, förflyttning inomhus och utomhus, sysselsättning eller att utföra nödvändig träning eller behandling. Det kan också innebära att den enskilde inte kan förstå eller klara sin ekonomi. Andra svårigheter kan vara att ta emot och ge information och att samtala med andra direkt eller per telefon. Kriteriet bör även kunna användas om den enskilde på grund av sin funktionsnedsättning löper risk för att bli isolerad från andra människor.

Omfattande behov av stöd och service

Den enskilde ska ha ett återkommande behov av särskilt stöd för att klara funktioner som andra kan klara på egen hand. Med återkommande avses att stödbehovet vanligen föreligger dagligen och i olika situationer och miljöer. Behov av stöd bör uppfattas i vid

TRELLEBORGS KOMMUN

bemärkelse och avse stöd av olika karaktär.

Behov av hjälp med toalettbesök, påklädning, matlagning, skrivning, läsning, kommunikation, förflyttning, sysselsättning och rekreation med mera kan vara exempel på omfattande behov av stöd eller service.

Underlag för bedömning av personkrets

För samtliga personkretsar gäller att personkretstillhörigheten ska styrkas av psykolog-, läkar- och/eller neuropsykiatriskt utlåtande. Intygen ska vara undertecknade av den som utfärdat det.

Gällande personkrets 3 ska personkretstillhörigheten utöver intyg från läkare och/eller psykolog även styrkas genom ADL-bedömning av arbetsterapeut.

Bedömning av personkretstillhörighet görs på grundval av inhämtat utredningsmaterial, intyg, möten och samtal med den enskilde/vårdnadshavare/företrädare om funktionsnedsättningen. Den enskildes behov av stöd och service måste bedömas utifrån en sammanvägning av medicinska, sociala och psykologiska faktorer. Om den enskilde inte uppfyller kriterierna för att omfattas av personkrets inom LSS eller om den enskildes hela behov av stöd och service inte kan tillgodoses genom insatser enligt LSS ska den enskilde alltid ges information om möjligheten att ansöka om insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL).

Personer över 65 år

Personer över 65 år vars funktionsnedsättning uppenbart inte beror på normalt åldrande kan omfattas av rätten till insatser enligt LSS. Även när åldrandet förstärker en funktionsnedsättning kan den enskilde omfattas av rätten till insatser enligt LSS.

Undantaget är insatsen personlig assistans som inte kan beviljas till personer som är över 65 år.

Förhandsbesked enligt 16 § LSS

Personer med funktionsnedsättning har samma rätt som andra att leva i samhället och ska därmed ha samma möjligheter att exempelvis välja att byta bostadsort. Om en person som omfattas av LSS vill bosätta sig i Trelleborgs kommun, ska kommunen på den enskildes ansökan ge förhandsbesked om rätten till insatser.

TRELLEBORGS KOMMUN

En ansökan om förhandsbesked från en person som tänker bosätta sig i kommunen ska behandlas på samma villkor som om den enskilde redan var bosatt i kommunen. Skälen till varför den enskilde vill flytta saknar betydelse för beslutet. Avsikten att flytta till kommunen måste dock vara klar och bestämd och den enskilde kan inte begära förhandsbesked av flera kommuner samtidigt.

Vid ansökan om förhandsbesked ska en utredning inledas där det framgår vilken insats ansökan om förhandsbesked avser, om den enskilde tillhör personkretsen och om den enskilde har behov av insatsen för att uppnå goda levnadsvillkor. Kommunen ska utan dröjsmål planera och förbereda insatser som förhandsbeskedet ger den enskilde rätt till om den enskilde bosätter sig i kommunen. Förhandsbeskedets giltighetstid är begränsad till sex månader, räknat från den dag när den eller de insatser som förhandsbeskedet omfattar blir tillgängliga för den enskilde. Skyldigheten att faktiskt tillhandahålla insatser inträder först sedan den enskilde har flyttat till kommunen.

Den enskilde som redan är bosatt i en kommun kan ansöka om förhandsbesked i denna kommun under förutsättning att det är en annan kommun som har det ursprungliga ansvaret för de LSS-insatser som redan är beviljade. Detta gäller om ansökan avser antingen bostad med särskild service enligt 9 § 8 eller 9, eller andra insatser enligt 9 § om den enskilde ordnar eget boende. Det går däremot inte att få förhandsbesked avseende en specifik bostad med särskild service. Detsamma gäller i förhållande till övriga insatser enligt 9 § LSS.

Förste handläggare ska informeras om inkommen ansökan gällande förhandsbesked.

INSATSER ENLIGT LSS

1. Rådgivning och annat personligt stöd enligt LSS 9 § 1

Regionen ansvarar för insatser enligt 9 § 1: Rådgivning och annat personligt stöd. Därför kommer denna insats ej att omnämnas i detta dokument.

2. Personlig assistans enligt LSS 9 § 2

Personlig assistans är ett personligt utformat stöd som ges av ett begränsat antal personer åt den enskilde som på grund av stora och varaktiga funktionsnedsättningar behöver hjälp med sina grundläggande behov. De grundläggande behoven avser hjälp med personlig hygien, måltider, klä på och av sig, kommunicera med andra och annan hjälp som förutsätter ingående kunskap om den enskilde som har funktionsnedsättningen. Även behov av stöd med andning och/eller sondmatning ska räknas som grundläggande behov och ge rätt till personlig assistans.

Vid avsaknad av hjälp med grundläggande behov kan personlig assistans ej beviljas.

Ålder

Personlig assistans kan beviljas till barn om de har sådana behov som anges i lagen. Det är viktigt att föräldraansvaret som tydliggörs i Föräldrabalken tas med i bedömningen av ett barns rätt till personlig assistans. Handläggare ska säkerställa att barnets hjälpbehov är utöver vad som anses vara normalt för andra barn som är i samma ålder. Vid bedömning av tidsåtgång för att tillgodose behoven ska hänsyn tas till föräldrars omvårdnadsansvar för sina barn, vilket innebär att ju mindre barnet är desto mer omfattande är föräldrars ansvar.

Den som fyllt 65 år kan inte beviljas personlig assistans. Enskild som haft personlig assistans innan 65 års dagen får dock behålla den beviljade tiden även efter att den enskilde har fyllt 65 år. Om den enskilde har ansökt om personlig assistans senast dagen innan 65 års dagen och därefter beviljas insatsen får även den enskilde behålla den beviljade tiden. Någon utökning av assistansen beviljas inte efter 65 år utan ett eventuellt utökat behov ska tillgodoses genom insatser enligt Socialtjänstlagen.

Personlig assistans och särskilt boende/bostad med särskild service
 Personlig assistans beviljas inte enskild som är beviljad särskilt boende enligt SoL eller bostad med särskild service enligt LSS för behov som ska tillgodoses genom boendet. Personlig assistans kan dock beviljas enskild för sådana behov som inte tillgodoses via boendet om den enskilde har behov som berättigar till personlig assistans.

Personlig assistans och korttidsvistelse

Enskild som har personlig assistans och söker korttidsvistelse för avlastning beviljas i normalfallet inte korttidsvistelse. Det förekommer att vårdnadshavare som är personliga assistenter till sitt barn med funktionsnedsättning åberopar behov av avlastning från arbetet som personliga assistenter. Beslut om att barn beviljas personlig assistans innebär en avlastning för vårdnadshavare i omvårdnaden av barnet. I de fall där vårdnadshavare är anställda som assistenter är det ett åtagande de själva valt och i första hand är det assistansanordnaren som har anställt dem som har skyldighet att se till att de får semester och dygnsvila som andra anställda.

Detta innebär att föräldrarnas behov av avlastning är att betrakta som om de haft vilket annat förvärvsarbete som helst. Behovet av avlastning ska med andra ord tillgodoses inom ramen för deras anställningsform och då är det arbetsrättsliga regler om till exempel semester samt dygns- och veckovila som reglerar deras behov.

För att vårdnadshavare ska beviljas avlastning genom korttidsvistelse krävs att de utöver sitt lönearbete som personlig assistent också i betydande omfattning måste tillgodose barnets behov av hjälp och stöd vid sidan om denna anställning. Detta kan i praktiken vara fallet om barnet har sökt och beviljats enkelassistans men i själva verket har behov av mera omfattande dubbelassistans och föräldern utför denna.

Enskilda som har hög omfattning av assistans, det vill säga att det rör sig ett stort antal assistenter i hemmet stora delar av dygnet under vaken tid kan vara berättigade till korttidsvistelse med hänsyn till att både vårdnadshavare och syskon behöver tid för sig själva. Detta ses främst som ett kriterium så länge den enskilde går i skolan eller så länge som det anses normalt att fortfarande bo kvar i föräldrahemmet.

Personer som är beviljade personlig assistans ska i normalfallet inte beviljas korttidsvistelse för miljöombyte och rekreation då behovet av miljöombyte och rekreation för den enskilde själv ska tillgodoses inom ramen för beviljad assistans.

TRELLEBORGS KOMMUN

Personlig assistans och daglig verksamhet

För daglig verksamhet gäller i normalfallet att den enskildes grundläggande behov ska tillgodoses inom ramen för den dagliga verksamheten. Vid tidsberäkning av grundläggande behov medräknas därför inte tid som den enskilde är på daglig verksamhet.

För enskilda med ersättning enligt Socialförsäkringsbalken (SFB) kan dock assistanstid beviljas för den tid då den enskilde är på daglig verksamhet om särskilda skäl finns. Den enskilde ska då hänvisas till Försäkringskassan för prövning enligt Socialförsäkringsbalken. Exempel på särskilda skäl har angetts vara situationer där den enskildes funktionsnedsättning skapar särskilda svårigheter att kommunicera med andra än sin eller sina personliga assistenter. Ett annat exempel är när funktionsnedsättningen är sådan att den enskilde behöver tillgång till någon person med ingående kunskap om den enskilde och dennes hälsotillstånd.

Personlig assistans och barnomsorg/skola

Personlig assistans beviljas i normalfallet inte för den tid som barn och unga vistas inom barnomsorg och/eller skola då den enskildes behov ska tillgodoses inom ramen för den kommunala barnomsorgen och skolan. Barn och unga kan, vid behov, ha rätt till individuellt stöd av resursperson eller elevassistent som tillhandahålls av skolan. Detta behov ska inte tillgodoses med hjälp av personlig assistent då personlig assistans inte är en insats som ska ersätta den ordinarie personal som krävs för att ett barn i behov av stöd ska kunna tillgodogöra sig barnomsorgen/undervisningen. Endast om den hjälp som eleven behöver är sådan att den faller utanför vad som är rimligt att barnomsorgen/skolan ansvarar för, har eleven rätt till personlig assistans.

Personlig assistans och ersättning enligt SFB

Om den enskilde har vårdbidrag och/eller handikappersättning ska detta inte påverka rätten till personlig assistans enligt LSS eller dess omfattning. Om den enskilde har assistansersättning och beviljas insatser enligt LSS som kan påverka behovet av personlig assistans ska handläggaren underrätta Försäkringskassan.

TRELLEBORGS KOMMUN

Personlig assistans och egenvård/HSL

Personlig assistans kan beviljas för egenvård och kan därmed ingå i den personliga assistentens uppgift att hjälpa till med.

Personlig assistans beviljas inte för HSL-insatser då dessa insatser utförs enligt delegering av sjuksköterska på kommunens sjuksköterskeenheter.

Personlig assistans och föräldraskap

Ett barns behov av omvårdnad är i normalfallet inte en uppgift för förälderns personliga assistent. Under den allra första tiden i ett barns liv är dock barnet känslomässigt och praktiskt totalt beroende av någon vuxen varför det under denna tid kan vara naturligt att den personliga assistenten kan hjälpa föräldern att klara den praktiska omvårdnaden, t ex amning och blöjbyten.

Bedömningen av vad som är barnets allra första tid kan bedömas vara till 1-1,5 års ålder. Bedömningen av hur länge viss omvårdnad av barnet bör anses ingå i förälderns personliga assistans måste göras i varje enskilt fall.

Tillsyn och aktiverande/motiverande insatser

Ständig tillsyn som kräver kontinuerliga, aktiva insatser kan berättiga till personlig assistans (aktiv tillsyn).

Tillsyn för situationer som eventuellt kan inträffa berättigar normalt inte till personlig assistans (passiv tillsyn).

Behov av hjälp med aktiverande/motiverande insatser för att klara sina grundläggande behov berättigar i normalfallet inte heller till personlig assistans.

Personlig assistans och sjukhusvistelse

Vid sjukhusvistelse är huvudregeln att sjukvården ska tillgodose den enskildes behov och att personlig assistans inte beviljas vid sjukhusvistelse. Personlig assistans kan dock beviljas vid särskilda skäl. Särskilda skäl kan vara att den enskilde inte kan kommunicera med sin omgivning på ett förståeligt sätt, eller behöver tillgång till någon som känner till dennes hälsotillstånd väl. Särskilda skäl kan även vara andra omständigheter som medför att den enskilde

TRELLEBORGS KOMMUN

behöver vissa personer i sin närhet. Om den enskilde har ett behov av hjälp med kommunikation som ett grundläggande behov, så kan det finnas skäl för att bevilja assistans under sjukhusvistelse. Kommunens skyldighet att ytterst ansvara för att den enskildes behov faktiskt tillgodoses kvarstår. Inom LSS finns inte någon begränsning för personlig assistans under sjukhusvistelse liknande den som finns i Socialförsäkringsbalken. Bedömning ska istället göras utifrån om behovet faktiskt är tillgodosett på annat sätt.

Assistans vid sjukhusvistelse kan ingå i grundbeslut eller beviljas som tillfällig utökning.

Tillfällig utökning av personlig assistans

Kommunen ansvarar för tillfällig utökning av personlig assistans (utöver vad som beräknas som statlig assistansersättning). När behov av utökning uppstår ska den enskilde göra en ansökan hos kommunen som utreder behovet i sedvanlig ordning.

Ett exempel på ett tillfälligt behov av utökning kan vara vid en semesterresa. För bedömning av tillfälligt behov av utökning vid semesterresa bör det beaktas att det i praxis har ansetts rimligt att en person i aktiv ålder någon gång ges möjlighet att göra en kortare resa till närliggande länder. Praxis i dagsläget är restriktiv gällande insatser enligt LSS i samband med utlandsresor. Utrymmet för att bevilja insatser för resor till mer avlägsna resmål är begränsat.

Insatsens omfattning

Med stora och varaktiga behov avses att den enskilde ska behöva aktiv hjälp med de grundläggande behoven samt att behoven ska vara bestående. Den som har rätt till personlig assistans för sina grundläggande behov har rätt till att få hela hjälpbehovet tillgodosett genom denna insats.

Det går inte att sätta en given gräns för hur många timmar de grundläggande behoven ska uppgå till för att personlig assistans ska beviljas. Någon bestämd undre tidsgräns för att ha rätt till personlig assistans finns inte angiven, dock bör insatsen vara förbehållen enskilda med krävande eller i olika avseenden komplicerade behov. En samlad bedömning måste göras gällande omfattning av den enskildes behov av stöd med de grundläggande behoven. Ju större stödbehov i tid som föreligger desto mer talar omständigheterna för att rätt till assistans föreligger. Behov av mindre omfattande insatser kan ofta tillgodoses på annat sätt genom hjälp i hemmet enligt SoL.

TRELLEBORGS KOMMUN

eller andra insatser enligt LSS. I det totala behovet av personlig assistans räknas även in tid som inkluderar städning, inköp och liknande uppgifter, under förutsättning att den enskilde är delaktig när insatserna utförs.

Vid beslut om insats som överstiger 20 timmar per vecka för grundläggande behov ska handläggare göra en anmälan om behov av assistansersättning till Försäkringskassan.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Omprövning

Beslut om personlig assistans ska i normalfallet tidsbegränsas till 2 år och därefter ska omprövning av beslutet ske. Efter ett år ska en uppföljning av det tidsbegränsade beslutet göras.

3. Ledsagarservice enligt LSS 9 § 3

Syftet med ledsagarservice är att göra det möjligt för den enskilde att delta i samhällslivet, ha kontakt med andra samt för att kunna ta sig till och från en aktivitet. Syftet är även att bryta den isolering som kan bli en konsekvens av en funktionsnedsättning.

Insatsen ska vara individuellt utformad och tillgodose den enskildes behov av att till exempel besöka vänner, delta i fritidsaktiviteter och kulturlivet eller bara komma ut på promenad. Ledsagarservice kan också behövas för att kunna besöka läkare, tandläkare eller vårdcentral.

Vid varje tillfälle då en begäran om ledsagarservice behandlas måste en bedömning göras utifrån den enskildes livssituation, ålder, intressen och behov. Föräldraansvaret ska vara uppfyllt och hänsyn tagen till barnets egna intressen, behov, nätverk och annat stöd. Även vårdbidrag, som ger föräldrar en månatlig summa som de kan använda till att till exempel minska sin arbetstid, ska beaktas. I bedömningen jämförs med vad ett barn utan funktionsnedsättning klarar av. Om främst avlastning efterfrågas bör avlösarservice istället föreslås som insats.

I insatserna personlig assistans och bostad med särskild service ingår ledsagning.

TRELLEBORGS KOMMUN

Ålder

Vid bedömning av insatsen ledsagning ska hänsyn tas till den enskildes ålder.

Barn bör inte beviljas ledsagarservice förrän de når tonåren då det är ett föräldraansvar att låta barn delta i samhälls- och kulturliv fram tills dess. Ledsagarservice är således i normalfallet tidigast aktuellt från det året som den enskilde fyller 12 år. För yngre personer ska hänsyn tas till att dessa personer kan ha behov av intryck och erfarenhet från andra än föräldrarna som ett led i utvecklingen mot ökad självständighet.

Det finns ingen övre åldersgräns för insatsen ledsagarservice men behovet av ledsagning ska jämföras med hur andra i liknande situation och ålder i samhället har det.

Personer som beviljats bostad med särskild service i insatsen bostad med särskild service ingår möjligheten till fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter. Ledsagarservice är ofta en nödvändig förutsättning för att kunna tillgodogöra sig fritidsverksamhet och kulturella aktiviteter och behovet av ledsagning ska därför i normalfallet tillgodoses inom ramen för boendet.

Ledsagning vid semesterresa

Den enskilde ska ges möjlighet att leva som andra. I detta ingår möjlighet till rekreation genom semesterresa. Detta innebär att personer som har behov av ledsagare i vissa fall kan ha rätt att få ledsagning under resan. Detta ska dock ske i närmiljö och ledsagarservice beviljas därför i normalfallet inte till semesterresor som är längre eller utanför närmiljön, t.ex. resor till utlandet.

Ledsagning vid habilitering och/eller rehabilitering

Enskilda som genomgår habiliterande eller rehabiliterande insatser inom Region Skånes ansvarsområde kan beviljas ledsagning till och från platsen för utförandet av insatsen. Ledsagning beviljas inte under själva utförandet av den habiliterande/rehabiliterande insatsen. Det är regionens ansvar att det ska finnas den personal, de lokaler och den utrustning som behövs för att de habiliterande eller rehabiliterande insatserna ska kunna utföras.

Insatsens omfattning

Normalnivån bör vara att inte bevilja mer än 20 timmar per månad. Beslut utöver normalnivån fattas av förste handläggare enligt

TRELLEBORGS KOMMUN

delegationsordning.

I bedömning av omfattning bör aktivitetens längd och frekvens beaktas.

De beviljade timmarna kan inte "sparas" utan timmarna avser per månad.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Uppföljning

Första uppföljningen ska göras senast 12 månader efter att beslutet har verkställts. Därefter ska uppföljning av tillsvidarebeslut göras årligen.

4. Biträde av kontaktperson enligt LSS 9 § 4

Syftet med kontaktperson är att hjälpa till att bryta den enskildes isolering genom social samvaro, kunna delta i samhällslivet samt för att kunna få hjälp till fritidsverksamhet och andra aktiviteter. Syftet är att underlätta för personen med funktionsnedsättning att få ett mer aktivt och socialt liv.

Kontaktpersonen kan fungera såväl som medmänniska som stöd för att kunna ingå i sociala sammanhang. Insatsen bör ses som ett icke-professionellt stöd som ges av en person med stort engagemang och intresse för andra människor. En kontaktperson ska kunna ge råd till den enskilde i situationer som inte är av komplicerad natur.

Kontaktperson kan vid behov kombineras med andra insatser, så som daglig verksamhet och bostad med särskild service. En kontaktperson kan vara ett sätt för den enskilde att få träffa andra personer än omsorgspersonalen och andra brukare än i boendet.

Ålder

För barn upp till 12 års ålder finns ett föräldraansvar att se till att barnet kommer till aktiviteter och har socialt umgänge. Ett barn utan funktionsnedsättning blir vanligtvis mer självständigt efter denna ålder, därför kan insatsen beviljas till barn över 12 års ålder. För vuxna finns det inte någon åldersgräns för att beviljas kontaktperson.

TRELLEBORGS KOMMUN

Insatsens omfattning

Normalnivå bör vara att inte bevilja mer än 16 timmar per månad.

Beslut utöver normalnivå fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

De beviljade timmarna kan inte "sparas" utan timmarna avser tid per månad.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Uppföljning

Första uppföljningen ska göras senast 12 månader efter att beslutet har verkställts. Därefter ska uppföljning av tillsvidarebeslut göras årligen.

5. Avlösarservice i hemmet enligt LSS 9 § 5

Avlösarservice i hemmet innebär att en person tillfälligtvis övertar omvårdnaden av personen med funktionsnedsättning. Insatsen ges vanligtvis till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning men insatsen kan även beviljas till anhöriga till vuxna personer med funktionsnedsättning som fortfarande bor kvar i föräldrahemmet. För att beviljas insatsen ska det finnas behov hos anhöriga att kunna koppla av eller vila, att kunna genomföra egna aktiviteter utan att personen med funktionsnedsättning följer med, att kunna ägna sig åt andra familjemedlemmar och/eller medverka i behandling utan att personen med funktionsnedsättning följer med. Föräldern kan också vara hemma när avlösning i hemmet ges.

I bedömningen jämförs med vad ett barn utan funktionsnedsättning klarar av. Föräldraansvaret är större ju yngre barnet är. Behovet av avlösning ska vara kopplat till barnets funktionsnedsättning och de svårigheter som funktionsnedsättningen medför och som är utöver normalt föräldraansvar.

Hänsyn ska tas till syskon och om syskon har en funktionsnedsättning. Avlösaren är till endast för det barn som blivit beviljad insatsen och kan därför inte ta hand om syskon. Avlösning kan ges både som en regelbunden insats och vid akuta behov. Avlösarservice i hemmet beviljas inte för den tid då barnet normalt vistas eller hämtas/lämnas på förskola, fritids eller skola eller när föräldrarna arbetar.

TRELLEBORGS KOMMUN

Alternativ till avlösarservice kan vara insatsen korttidsvistelse eller en kombination av dessa två insatser. Barnets ålder och behov kan påverka vilken av insatserna som är att föredra, se mer under insatsen korttidsvistelse.

Insatsens omfattning

Normalnivå bör vara att inte bevilja mer än 20 timmar per månad. Beslut utöver normalnivå fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Uppföljning

Första uppföljningen ska göras senast 12 månader efter att beslutet har verkställts. Därefter ska uppföljning av tillsvidarebeslut göras årligen.

6. Korttidsvistelse utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 6

Syftet med korttidsvistelse utanför det egna hemmet är att den enskilde ska kunna erbjudas miljöombyte och rekreation eller att anhöriga ska ges möjlighet till avkoppling och avlastning i omvårdnadsarbetet. Det räcker med att ett av rekvisiten är uppfyllda för att kunna ha rätt till insatsen.

Insatsen kan ges till både barn och vuxna och innebär att den enskilde tillfälligt under en kortare eller längre tid vistas utanför det egna hemmet. Korttidsvistelse kan ske i olika former, antingen på korttidsboende, hos stödfamiljer eller som lägervistelse. I beslutet anges dock korttidsvistelse.

Insatsen bör också kunna ses som ett led i att bryta ett beroendeförhållande mellan barn och föräldrar för den enskildes personliga utveckling.

Insatsen ska kunna erbjudas som regelbunden insats och vid akuta behov. Omvårdnad ingår i insatsen. Resor till och från verksamheten ingår inte i insatsen.

TRELLEBORGS KOMMUN

En person som bor i bostad med särskild service har inte rätt till insatsen korttidsvistelse eftersom behovet tillgodoses via boendet.

Korttidsvistelse vid behov av avlastning

Det ska finnas behov av avlastning i omvårdnadsarbetet för anhöriga eller föräldrar. För att behov av avlastning ska finnas krävs t.ex. att barnet sover dåligt på nätterna, maskiner som behöver passas alla tider på dygnet, matning och vändning flera gånger per natt som gör att föräldrarna aldrig får sammanhängande vila.

Det finns ingen nedre åldersgräns för att beviljas insatsen. Det ska framgå i utredningens bedömning att syftet är för avlastning och inte för miljöombyte och rekreation. Föräldraansvaret ska beaktas i utredningen.

Behov av avlastning kan vara tillgodosett av nätverk, till exempel genom att mor- och farföräldrar kontinuerligt är barnvakt. Behov av insatsen kan dock finnas om nätverket inte längre orkar eller att föräldrarna inte vill belasta dem mer.

Tillfällig utökning kan enbart beviljas vid avlastningsbehov.

Korttidsvistelse vid behov av miljöombyte och rekreation

Det ska finnas behov av miljöombyte och rekreation för den enskilde. Insatsen beviljas från och med 12 års ålder. Det är ett föräldraansvar att se till att barnet får miljöombyte och rekreation fram till den åldern. Den enskilde ska ha ett behov av att träffa andra jämnåriga i grupp och själv ha ett begränsat socialt nätverk. Insatsen kan även främja den enskildes personliga utveckling.

Vuxna

Vuxna som bor hemma hos föräldrar och inte har till exempel personlig assistans kan beviljas korttidsvistelse utifrån avlastning och behov av miljöombyte och rekreation. För vuxna beviljas insatsen främst för att bryta beroendeförhållande mellan den vuxne och föräldrar om den vuxne är på väg att flytta hemifrån. För att korttidsvistelse ska ses som ett steg i att bryta beroendeförhållande bör övernattnings ingå. Korttidsvistelse beviljas dock inte för träning inför flytt eftersom detta lämpligast ska ske på boendet i samband med inflyttning.

TRELLEBORGS KOMMUN

Vuxna som bor i egen lägenhet kan ha behov av korttidsvistelse för miljöombyte och rekreation. Vid ansökan om korttidsvistelse från vuxna som bor i egen lägenhet är det viktigt att beakta vad som ligger till grund för ansökan och om möjligt se över om andra insatser kan vara mer lämpliga. Enligt praxis är utrymmet för vuxna som bor själv att beviljas insatsen korttidsvistelse för sin rekreation begränsat. Vuxna som inte lever i familjegemenskap och som har sådana stora funktionsnedsättningar och stödbehov att LSS är tillämplig måste ha sin tillvaro organiserad på ett sådant sätt att de kan få sitt behov av stöd och service tillgodosett på annat sätt, t.ex. personlig assistans.

Korttidsvistelse i form av lägervistelse

Korttidsvistelse kan beviljas i form av lägervistelse. Insatsen i form av lägervistelse beviljas gällande kriterierna miljöombyte och rekreation. Lägervistelse beviljas tidigast från 12 års ålder och längst till 21 års ålder, men efter studenten krävs särskilda skäl. Korttidsvistelsen i form av lägervistelse ska äga rum inom Sverige, vara riktad till barn/ungdomar med funktionsnedsättning och tillgodose barnets/ungdomens behov av miljöombyte och rekreation för att beviljas.

Vid ansökan om lägervistelse räknas det in i bedömningen om den enskilde redan är beviljad korttidsvistelse och avdrag ska göras för de dygn som redan är beviljade regelbundet. Exempelvis om lägervistelsen är 10 dygn och den enskilde är beviljad 4 dygn per månad sedan tidigare så fattas beslut om lägervistelse om bifall av 6 dygn.

Korttidsvistelse och personlig assistans

Enskild som har personlig assistans och söker korttidsvistelse för avlastning beviljas i normalfallet inte korttidsvistelse. Det förekommer att vårdnadshavare som är personliga assistenter till sitt barn med funktionsnedsättning åberopar behov av avlastning från arbetet som personliga assistenter. Beslut om att barn beviljas personlig assistans innebär en avlastning för vårdnadshavare i omvårdnaden av barnet. I de fall där vårdnadshavare är anställda som assistenter är det ett åtagande de själva valt och i första hand är det assistansanordnaren som har anställt dem som har skyldighet att se till att de får semester och dygnsvila som andra anställda.

Detta innebär att föräldrarnas behov av avlastning är att betrakta som om de haft vilket annat förvärvsarbete som helst. Behovet av avlastning ska med andra ord tillgodoses inom ramen för deras

TRELLEBORGS KOMMUN

anställningsform och då är det arbetsrättsliga regler om till exempel semester samt dygns- och veckovila som reglerar deras behov. För att vårdnadshavare ska beviljas avlastning genom korttidsvistelse krävs att de utöver sitt lönearbete som personlig assistent också i betydande omfattning måste tillgodose barnets behov av hjälp och stöd vid sidan om denna anställning. Detta kan i praktiken vara fallet om barnet har sökt och beviljats enkelassistans men i själva verket har behov av mera omfattande dubbelassistans och föräldern utför denna.

Enskilda som har hög omfattning av assistans, det vill säga att det rör sig ett stort antal assistenter i hemmet stora delar av dygnet under vaken tid kan vara berättigade till korttidsvistelse med hänsyn till att både vårdnadshavare och syskon behöver tid för sig själva. Detta ses främst som ett kriterium så länge personen går i skolan eller så länge som det anses normalt att fortfarande bo kvar i föräldrahemmet.

Enskilda som är beviljade personlig assistans ska i normalfallet inte beviljas korttidsvistelse för miljöombyte och rekreation då behovet av miljöombyte och rekreation för den enskilde själv ska tillgodoses inom ramen för beviljad assistans.

Insatsens omfattning

Vid beslut om korttidsvistelse ska den beviljade omfattningen av insatsen anges i beslutet, d v s antalet dygn. Antalet dygn får ej överstiga 15 dygn per månad. Vid behov av fler antal dygn per månad bör ansökan om annan insats exempelvis bostad med särskild service göras.

Enligt normalnivån beviljas 1-6 dygn per månad för avlastning. Enligt normalnivån beviljas 1-3 dygn per månad för miljöombyte och rekreation. Föreligger behov både gällande avlastning och miljöombyte och rekreation ska en samlad bedömning av omfattningen i antal dygn göras.

Enligt normalnivån beviljas den enskilde att en gång per år få delta i lägvistelse, dock ej gruppresor till utlandet. Detta innebär att om den enskilde varit på lägvistelse med eller utan socialförvaltningens medverkan så är den unge redan tillförsäkrad goda levnadsvillkor genom den resan. Beslut utöver normalnivån fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Uppföljning

Första uppföljningen ska göras senast 12 månader efter att beslutet har verkställts. Därefter ska uppföljning av tillsvidarebeslut göras årligen.

7. Korttidstillsyn för skolgång över 12 år utanför det egna hemmet enligt LSS 9 § 7

Syftet med insatsen är att erbjuda korttidstillsyn före och efter skoldagen samt under lov och studiedagar för ungdomar med omfattande funktionsnedsättning som har förvärvsarbete eller studerande föräldrar.

Insatsen korttidstillsyn ska ges om den enskilde inte kan vara ensam hemma själv och har behov av tillsyn innan och efter skoltid eller på lediga dagar på grund av sin funktionsnedsättning.

Insatsen kan även ges till unga som inte har förvärvsarbete eller studerande föräldrar om den unge behöver insatsen för stimulans och utveckling. Insatsen ska kunna ges i grupp, som individuell lösning eller till och med i hemmet. Behovet ska inte vara tillgodosett på annat sätt, exempelvis genom personlig assistans.

Ålder

Insatsen beviljas från vårterminens slut det året ungdomen fyller 13 år och till och med när ungdomen tar studenten.

Insatsens omfattning

Omfattning beviljas efter behov. Insatsen kan beviljas för endast lov- och studiedagar vid särskilda fall.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Beslutstid

Insatsen beviljas normalt för perioden under högstadiet och därefter för perioden under gymnasiet.

Förbehåll

När insatsen korttidstillsyn beviljas utifrån behov av tillsyn ska förbehåll skrivas in i beslutet om att förändrade förhållanden gällande föräldrarnas förvärvsarbete eller studier kan innebära omprövning av beslutet.

Detta gäller inte om insatsen beviljas på grund av den enskildes behov av stimulans och utveckling.

8. Boende i familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar som behöver bo utanför föräldrahemmet enligt LSS 9 § 8

Barn och ungdomar som till följd av sin funktionsnedsättning och som trots olika stödåtgärder inte längre kan bo hemma kan beviljas familjehem eller bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Det är i första hand ett omfattande och komplicerat omvårdnadsbehov till följd av en funktionsnedsättning, som inte kan tillgodoses i föräldrahemmet, som föranleder valet av denna boendeform.

Insatsen syftar till att ge möjlighet till en kompletterande varaktig uppväxtmiljö som mer eller mindre kompletterar föräldrahemmet under barnets uppväxt. Detta innebär att andra stödåtgärder i hemmet först bör provas innan familjehem eller bostad med särskild service beviljas.

Insatsen är en frivilligt vald boendeform som ska ses som ett komplement till föräldrahemmet. Föräldraansvaret kvarstår och ett tätt samarbete mellan föräldrar och boende är nödvändigt med en återkommande prövning om barnet kan återvända hem.

Ålder

Det finns ingen nedre åldersgräns för insatsen då barn i alla åldrar kan, på grund av sin funktionsnedsättning, vara i behov av kvalificerad och särskilt utbildad personal samt teknisk utrustning. Insatsen kan beviljas upp till dess att barnets skolgång inom det

TRELLEBORGS KOMMUN

allmänna skolväsendet för barn och ungdom upphör. Den som har avslutat sin gymnasieutbildning bör inte bo i en bostad med särskild service för barn eller ungdomar. Vuxna personer med funktionsnedsättning bör istället beviljas boende enligt LSS 9.9 för att tillgodose behov av en fullvärdig bostad. Att bo kvar i en bostad med särskild service för barn eller ungdomar efter avslutad skolgång är inte förenligt med lagens intentioner.

Familjehem – utredning och medgivande

Familjehem är ett enskilt hem som på uppdrag av socialnämnden tar emot barn för stadigvarande vård och fostran. En utredning ska göras av familjehemmets lämplighet och socialnämnden ska lämna medgivande innan barn kan placeras i familjehemmet. Beslut om medgivande fattas enligt delegationsordning av sociala utskottet.

Insatsens omfattning

Omfattning beviljas efter behov och insatsen ska täcka barnets behov av omvårdnad och stöd för en meningsfull fritid. I normalfallet ska inga tilläggsinsatser beviljas eftersom att insatsen är heltäckande.

Beslut utöver riktlinjen fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Insatsens omfattning bedöms alltid utifrån den enskildes individuella behov.

Uppföljning

Vid uppföljning av beslut ska det noga övervägas om barnet/ungdomen kan flytta tillbaka till sitt föräldrahem. Vid nytt beslut ska uppföljning ske efter tre månader och därefter sker uppföljning kontinuerligt var 6:e månad.

9. Bostad med särskild service för vuxna eller annan särskilt anpassad bostad för vuxna enligt LSS 9 § 9

En bostad med särskild service för vuxna kan vara utformad på olika sätt, men ska vara fullvärdig och inte ha institutionell prägel. Det finns tre huvudformer: gruppboende, serviceboende och annan särskilt anpassad bostad. Inom de två alternativen som innefattar särskild service, gruppboende och serviceboende, ingår stöd, tillsyn och

TRELLEBORGS KOMMUN

omvårdnad efter behov, dygnet runt under årets alla dagar. Syftet med insatsen är att personer med omfattande funktionsnedsättningar ska kunna skapa sig ett eget hem.

Bostad med särskild service

Den enskilde som till följd av sin funktionsnedsättning har behov av stöd för att klara vardagliga situationer kan beviljas bostad med särskild service i form av gruppboende eller serviceboende. Med vardagliga situationer avses stöd för att t ex sköta hygien, att äta och dricka, att klä sig, förflytta sig, ta sig till och från olika verksamheter, sköta hemmet, tillreda måltider och att göra inköp. Även stöd för att ges möjligheten till kulturella aktiviteter och en meningsfull fritid ingår i insatsen.

Bostad med särskild service är avsedd enbart för personer som inte klarar av att bo i egen lägenhet med stöd.

Om den enskilde till följd av sin funktionsnedsättning inte klarar vardagliga situationer utan stöd men där insatsen boendestöd räcker ska denna insats beviljas i första hand. Ansökan om bostad med särskild service ska då avslås.

Gruppboende – är till för personer som har ett så omfattande tillsyns- och omvårdnadsbehov att mer eller mindre kontinuerlig närvaro av personal är nödvändig. Det ska finnas bemanning som i huvudsak täcker den enskildes hela stödbehov alla tider på dygnet. Gruppboendet består av ett litet antal lägenheter som är grupperade kring gemensamma utrymmen.

Serviceboende – är en mellanform mellan ett helt självständigt boende i egen lägenhet och en lägenhet i gruppboende. Boendeformen består av ett oftast större antal lägenheter och det ska finnas tillgång till personalstöd dygnet runt utifrån den enskildes behov. Där det finns flera serviceboendestäder ska det också finnas gemensamma utrymmen för service och gemenskap. Den enskilde ska informeras om att boendeformen inte behöver vara för alltid utan att träning för självständigt liv kommer att ges så att ett eget boende kan bli möjligt och att man därför ska stå i bostadskö.

Ålder

Bostad med särskild service för vuxna kan beviljas från 18 års ålder. Det finns ingen övre åldersgräns för beviljande av insatsen.

TRELLEBORGS KOMMUN

Insatsens omfattning

Omfattning beviljas efter behov och insatsen ska täcka den enskildes hela behov av omvårdnad och stöd för en meningsfull fritid.

I normalfallet beviljas inte några tilläggsinsatser så som ledsagning men insatsen kontaktperson kan beviljas med syfte att skapa kontakt med personer utanför boendet.

Beslut

Av beslutet enligt 9:9 ska det framgå i vilken boendeform insatsen ska verkställas.

Vid ansökan om specifikt boende ska ansökan om insatsen beviljas om behov föreligger men den del av ansökan som avser specifikt boende avslås. Enskilda har således inte möjlighet att ansöka om en specificerad bostad med särskild service.

Beslut om boende fattas av förste handläggare enligt delegationsordning.

Uppföljning

Första uppföljningen ska göras senast 3 månader efter att beslutet har verkställts. Därefter ska uppföljning av tillsvidarebeslut göras årligen.

Annan särskilt anpassad bostad, 9 § 9

Denna insats avser en bostad med viss grundanpassning för vuxna personer med funktionsnedsättning men utan "särskild service". I denna boendeform ingår inte omvårdnad, fritidsverksamhet eller kulturella aktiviteter och kommunen har inte heller ansvar för hälso- och sjukvården. Stöd och service som behövs i anslutning till boendet beviljas separat enligt LSS, SoL, ASS eller annat.

Denna boendeform är avsedd för personer med funktionsnedsättning som kräver viss anpassning av bostaden men som inte behöver att ett personalstöd är direkt knutet till den.

Ålder

Bostad med särskild service för vuxna kan beviljas från 18 års ålder. Det finns ingen övre åldersgräns för beviljande av insatsen.

Insatsen omfattning

Annan särskilt anpassad bostad för vuxna är en insats som gäller dygnet runt under årets alla dagar. Den särskilda anpassningen utformas enligt den enskildes individuella behov.

Övrigt om insatsen

Kommunen har ansvar för den anpassade bostaden i förhållande till fastighetsägaren avseende underhåll, renovering samt vid eventuella behov av ytterligare anpassningar i bostaden så länge beslut om insats gäller. Kommunen ska även ta del av all information från fastighetsägaren gällande hyror eller annat som rör bostaden.

10. Daglig verksamhet för personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig enligt LSS 9 § 10

Syftet med daglig verksamhet är att personer med funktionsnedsättning ska ges möjlighet till en meningsfull sysselsättning, gemenskap med andra samt för att främja delaktighet. Insatsen ska även bidra till stimulans och ge möjlighet till personlig utveckling för den enskilde.

En anpassad och meningsfull sysselsättning för den enskilde kan ges på olika sätt, till exempel via dagcenterverksamhet, i olika utflyttade verksamheter eller som arbetsplatsförlagd praktik hos företag eller kommunala verksamheter.

Daglig verksamhet beviljas till personer som omfattas av personkrets 1 eller 2 enligt 1 § LSS.

I insatsen daglig verksamhet ingår omvårdnad. Det innebär bland annat att personalen ska kunna ge ett anpassat stöd och omvårdnad utifrån den enskildes behov.

Arbete och studier

Vid bedömning av insatsen daglig verksamhet är det viktigt att beakta den enskildes möjligheter till arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Möjlighet till annan sysselsättning bör prövas regelbundet i samband med uppföljning under pågående insats.

Den enskilde kan kombinera daglig verksamhet med studier inom

TRELLEBORGS KOMMUN

ramen för skolans verksamhet. Daglig verksamhet kan beviljas om den enskilde studerar enstaka kurser (ej fullständigt program) på upp till halvfart.

Ålder

Insatsen beviljas till personer i yrkesverksam ålder som saknar förvärvsarbete och inte utbildar sig. Med yrkesverksam ålder avses från 18 år. Övre åldersgräns för insatsen är i enlighet med gällande bestämmelser för pensionsålder i Sverige.

Efter pensionsålder kan den enskilde ansöka om dagverksamhet enligt SoL om det finns behov av sysselsättning för att undvika passivisering och isolering.

Omfattning

Beslut om daglig verksamhet avser enbart behovet av insatsen daglig verksamhet. Utformningen och omfattningen av insatsen planeras av utförare tillsammans med den enskilde.

Beslutstid

Insatsen beviljas som längst till och med dagen för pensionsålder enligt gällande bestämmelser.

Uppföljning

Första uppföljningen ska göras senast 3 månader efter att beslutet har verkställts. Därefter ska uppföljning av tillsvidarebeslut göras årligen.

Individuell plan enligt LSS 10 §

En person som är beviljad en eller flera insatser enligt LSS har rätt att begära att få en individuell plan. Individuell plan är den enskildes egna plan som upprättas i samråd med den enskilde och som innehåller information och uppgifter om beslutade och planerade insatser. Det finns många olika typer av planer men denna är den enda som är brukarens egen, inte verksamhetsstyrd. Planen ska även redovisa åtgärder som vidtas av andra än kommunen eller landstinget. Den ska följas upp fortlöpande minst en gång om året och landstinget och kommunen ska underrätta varandra om upprättade planer.

TRELLEBORGS KOMMUN

Syftet med individuell plan är att den bland annat ska vara ett instrument för inflytande och delaktighet samt ge möjlighet till överblick och framförhållning för den enskilde.

Tillämpningsanvisning

För att det ska vara aktuellt att upprätta en individuell plan krävs att den enskilde ska vara – eller bli – beviljad en insats enligt LSS samt att den enskilde tackar ja till erbjudandet. Om den enskilde tackar nej till erbjudandet kan han eller hon när som helst under pågående insats begära en individuell plan.

Omfattning

Lagen anger uppföljning minst en gång om året och att innehållet ska handla om beslutade och planerade insatser.